

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Numele inițiatorului și a autorului, precum și a participanților la elaborarea proiectului
Prezentul proiect de lege este elaborat de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării de comun acord cu Ministerul Apărării. Prezentul proiect de lege vine să modifice prevederile Legii monumentelor de for public nr. 192/2011 și Legii privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război nr. 161/2017.
Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite
Printre valorile culturale ale patrimoniului național un loc aparte îl ocupă monumentele de for public și operele comemorative de război. Aceste opere de artă plastică monumentală, care sunt amplasate în spațiile publice ale localității, sunt destinate să completeze imaginea urbanistică, să contureze personalitatea specifică a localităților, să comemoreze personalități notorii. În ultima perioadă pe teritoriul RM a sporit numărul edificării monumentelor de for public, precum și celor comemorative de război. Inițierea edificării acestora, de regulă, sunt realizate de către autoritățile publice locale, asociații obștești sau fundații, precum și provenite din donații, executate de artiști plastici de peste hotarele țării. Aceste opere de artă plastică monumentală, în majoritatea cazurilor, sunt realizate de autori neprofesioniști, necalificați în domeniul artă plastică sculpturală, știrbind astfel din ținuta artistică, valoarea cultural-artistică, istorică a acestora. O bună parte din ele sunt edificate cu abateri de la prevederile prezentei legi sau inaugurate ilegal. Deseori acest fenomen are loc datorită faptului că, autoritățile publice locale de diferite niveluri se conduc exclusiv de Legea achizițiilor publice, prin care sunt obligați să procure bunuri la cel mai scăzut preț. Însă această prevedere este insuficientă în cazul monumentelor de for public. În consecință, autoritățile publice beneficiare nu sunt tentate de a selecta profesioniști în domeniu ori de a organiza concursuri pentru alegerea celor mai bune idei/soluții de creație monumentală. Creșterea calității operelor de artă monumentală este posibilă doar pe baza calității proiectelor, precum și selecția autorilor calificați în executarea acestora. În același timp, concursul de selectare este modalitatea optimă, eficientă și transparentă de achiziție a serviciilor de proiectare și edificare a monumentelor de for public/operele comemorative de război, în baza unui <i>Regulament - cadru privind organizarea concursului de selectare a autorului monumentului de for public sau operei comemorative de război</i>. În acest scop se propune modificarea și completarea Legii monumentelor de for public nr. 192/ și Legii privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război nr. 161/2017 după cum urmează: <i>„Autorul monumentului de for public / operelor comemorative de război va fi selectat conform „Regulamentului – cadru privind organizarea concursului de selectare a autorului monumentului de for public sau operei comemorative de război” aprobat prin Hotărâre de Guvern”</i> Stipularea expres a acestei prevederi în Lege va responsabiliza autoritățile inițitoare de a selecta proiecte de creație monumentală realizate de experți calificați în domeniu, operele de artă plastică monumentală vor fi de o înaltă ținută artistică și vor constitui patrimoniul cultural național. În același proiect de Lege se propune modificarea alin (2) al art. 7, al Legii monumentelor de for public nr. 192 /2011, excluderea cuvintelor <i>„cu avizul Academiei de Științe a Moldovei”</i>. Reieșind din faptul că, în urma reformei administrației publice centrale, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, prin Hotărârea Guvernului nr. 50 din 16.01.2018 a preluat de la Academia de Științe a Moldovei funcția de fondator al 19 institute de cercetare și inovare, organizații de drept public din domeniile cercetării și inovării (Institutul de Istorie și Institutul Patrimoniul Cultural). Astfel avizarea de către aceste instituții este inoportună.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Art. I. Legea monumentelor de for public nr. 192 /2011(Monitorul Oficial nr. 197-202 art. nr. 569 din 18.11.2011) se modifică și se completează după cum urmează: 1. Articolul 7. Înființarea monumentelor de for public la aliniatul (2) se exclude sintagma „ <i>cu avizul Academiei de Științe a Moldovei</i>” aliniatul (3) se completează cu aliniatul (3¹) cu următorul cuprins: <i>(3¹) Autorul monumentului de for public va fi selectat prin concurs, organizat în baza Regulamentului - cadru privind organizarea concursului de selectare a autorului monumentului de for public sau operei comemorative de război, elaborat și aprobat de Guvern.</i> Art. II. Legea privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război nr. 161/2017 (Monitorul Oficial Nr. 335-339 art. nr. 576 din 15.09.2017) se modifică și se completează după cum urmează: 1. Articolul 9. Înființarea, strămutarea, conservarea /restaurarea operelor comemorative de război la aliniatul (1) se completează cu aliniatul (1¹) cu următorul cuprins: <i>(1¹) Autorul operei comemorative de război va fi selectat prin concurs, organizat în baza Regulamentului - cadru privind organizarea concursului de selectare a autorului monumentului de for public sau operei comemorative de război, elaborat și aprobat de Guvern.</i>
Fundamentarea economico-financiară
Cheltuielile pentru organizarea și desfășurarea concursului de selectare a autorului monumentului de for public sau comemorative de război vor fi acoperite din contul mijloacelor financiare ale Beneficiarului (APC, bugetul local al APL niv. I, II, UTA Găgăuzia, Fundații, Organizații obștești etc.) inclusiv și din donații, sponsorizări și alte surse neinterzise de lege.
Descrierea constatărilor expertizei anticorupție
<i>Se va completa după efectuarea expertizei.</i>
Modul de încorporare în sistemul actelor normative în vigoare
Proiectul prevede elaborarea Regulamentului - cadru privind organizarea concursului de selectare a autorului monumentului de for public și operei comemorative de război, elaborat și aprobat de Guvern.
Respectarea transparenței în procesul decizional
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării www.mecc.gov.md , directoriul <i>Transparența decizională</i> , secțiunea <i>Proiecte de acte normative remise spre coordonare</i>

Liliana NICOLAESCU-ONOFREI